

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2022

1384/2022

Statsrådets förordning

om krav enligt Europeiska unionen och de nationella stöden till jordbrukare avseende god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 7 § 2 mom. i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare (1332/2022), 4 § 6 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (1333/2022) och 9 § 3 mom. i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), av dem 9 § 3 mom. i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen sådant det lyder i lag 1335/2022:

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om sådana normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som avses i artiklarna 12–13 i och bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitik (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013, nedan *förordningen om strategiska planer*.

Denna förordning tillämpas vid beviljande av

- 1) direktstöd som avses i avdelning III kapitel II i förordningen om strategiska planer,
- 2) stöd som avses i artiklarna 70 och 71 i förordningen om strategiska planer,
- 3) sådant stöd för växtproduktion som avses i 6 § 2 punkten i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001).

Denna förordning tillämpas endast på träd som är minst fyra meter höga, fleråriga vedartade växter eller toppförsedda trädartade buskar som har en eller flera stammar och som är vintergröna eller tappar sina löv eller blad och vars stam och förgreningar växer rakt upp eller snett uppåt och vars trädartade stammar växer i omfång och på längden. Denna förordning tillämpas också på under fyra meter höga enar.

2 §

Tillämpning av förordningen i landskapet Åland

Denna förordning tillämpas i landskapet Åland vid beviljande av de stöd som avses i 1 §, om ärendet med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *torvmark* mark där halten av organiskt material i bearbetningsskiktet är minst 40 procent,

2) *vattendrag* ett sådant vattendrag som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen (587/2011) och i 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen för landskapet Åland (Ålands författningssamling 1996:61) samt den nätverksmodell för fåror som finns i kartlagret Vattendrag i identifieringssystemet för jordbruksskiftet (LPIS),

3) *vallväxt* gräs och annat örtartat foder som omfattar sådana växtarter av gräs och örtartat foder som i Finland traditionellt förekommer på naturbetesmark eller brukar ingå i vall-, betes- eller ängsfröblandningar, dock inte vass,

4) *träda* jordbruksmark som inte används för produktion och som består av gröträda, stubbträda eller svartträda,

5) *grönträda* jordbruksmark som besåts med frön till ett- eller fleråriga viltväxter, landskapsväxter, insektspollinerade växter, ängsväxter eller vallväxter eller med fröblandningar av dessa växter, dock inte enbart med spannmål, andra baljväxter än klöver och sötväppling eller oljeväxter eller fröblandningar av dessa växter,

6) *stubbträda* jordbruksmark som är täckt av stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter eller frökryddor från föregående växtperiod och som är obearbetad,

7) *svartträda* någon annan träda än gröträda eller stubbträda, som endast med anledning av tillfälliga åtgärder som förbättrar jordbruksmarkens odlingsskick eller på grund av samhällstekniska arbeten som är oberoende av stödsökanden är utan gröda,

8) *basskifte* ett sådant referensskifte som avses i artikel 2.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/2116 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet inom den gemensamma jordbrukspolitiken samt tillämpningen och beräkningen av administrativa sanktioner för grundvillkor,

9) *åkerskiftesregistret* ett sådant identifieringssystem för jordbruksskiftet som avses i artikel 68 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013,

10) *jordbruksskifte* ett sådant område i åkerskiftesregistret som hör till en enhetlig jordbruksmark eller någon annan areal som till sin placering och stödberättigande maximiareal är avgränsad till ett enda basskifte och på vilket en växtart, en växtsort eller en blandning av flera växtarter odlas eller som läggs i träda eller som används för särskilda ändamål i enlighet med de krav som ställs på jordbruksverksamhet eller andra arealer,

11) *mellangröda* en sekundär gröda som bildar växtbestånd och som sås samma år efter en gröda som ger skörd och som är en annan gröda än den som ger skörd.

4 §

Skydd av torvmarker

Torvmark som efter 2022 omvandlats från någon annan användning till jordbruksmark genom röjning eller på något annat sätt samt arealer som tidigare använts inom torvproduktion ska ha permanent vallbestånd. Vallbeståndet ska sås senast den 30 juni. Ovan avsedda arealer får inte plöjas. Vallbeståndet får förnyas genom direktsådd eller lätt bearbetning, så att det nya beståndet sås omedelbart efter att det tidigare beståndet har bearbetats.

Det krav på permanent vallbestånd som föreskrivs i 1 mom. gäller inte

- 1) arealer som är odlingsbara senast den 31 december 2022 på det sätt att grundförbättringsåtgärder har vidtagits och arealen kan odlas för produktion av sedvanlig skörd,
- 2) sådana arealer som uppstår till följd av att hinder som försvårar odlingsåtgärder avlägsnas eller att basskiftets gränser ändras och som förbättrar formen på basskiftet och som den myndighet som svarar för digitaliseringen av åkerskiftena godkänner i samband med uppdateringen av åkerskiftesregistret,
- 3) nya jordbruksmarksarealer som stödsökanden fått i sin besittning genom arrondering.

En areal som avses i 2 mom. 2 punkten ska gränsa till ett basskifte som redan finns i åkerskiftesregistret samt till sin storlek vara under 0,5 hektar och högst 5 procent av basskiftet.

Med arrondering avses

- 1) nyskifte i enlighet med 9 kap. i fastighetsbildningslagen (554/1995),
- 2) ägoreglering i enlighet med 23 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977),
- 3) ägoreglering i enlighet med 63 § i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005),
- 4) ägoreglering i enlighet med 75 § i lagen om enskilda vägar (560/2018),
- 5) ägoreglering i enlighet med 2 § i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt (451/1988),
- 6) ägoreglering i enlighet med 53 § i banlagen (110/2007).

Från en torvmarksareal som är jordbruksmark får det inte tas jordmaterial, och torvmarksarealen eller växtbeståndet på den får inte brännas. På en torvmarksareal som är jordbruksmark får inte nya öppna diken grävas, om inte grävningen av ett nytt öppet dike hänför sig till grundandet av en våtmark som ska anläggas eller till ett projekt för grundtorrläggning eller arrondering som gäller flera markägare.

Permanent gräsmark på någon annan areal än i 1 mom. avsedd torvmarksareal som är jordbruksmark får plöjas en gång per fyra år.

5 §

Andra arealer som omvandlats från någon annan användning till jordbruksmark än torvmarksarealer

Vad som i 4 § 1–4 mom. föreskrivs om torvmark gäller också andra arealer som efter 2022 omvandlats från någon annan användning till jordbruksmark genom röjning eller på något annat sätt.

6 §

Förbud mot bränning av stubb

Stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter och frökryddor får inte brännas.

7 §

Buffertremсор

Ett basskifte av jordbruksmark som är beläget vid ett vattendrag ska vid skiftesgränsen mot vattendraget ha en minst tre meter bred obearbetad buffertremsa med växttäckning, på vilken växtskyddsmedel eller gödselmedel inte får användas. I denna förordning avses med växttäckning växtlighet som består av sådda vallväxter eller andra växter än vedartade växter. Ett basskifte gränsar inte till ett vattendrag såvida det mellan jordbruksmarken och vattendraget finns i genomsnitt minst 10 meter av något annat område och vattnet inte når fram till jordbruksmarken ens vid översvämning eller såvida jordbruksmarken ligger bak-

om en översvämningvall och dräneringsvattnet pumpas bort eller leds bort på något annat motsvarande sätt.

På ansökan av stödsökanden kan närings-, trafik- och miljöcentralen vid svåra ogräsfall från fall till fall ge tillstånd till att i form av punktbekämpning förstöra växtbeståndet på buffertremsan. Med svåra ogräsfall avses omfattande förekomst av ogräs som sprids lätt, förekomst av flyghavre samt förekomst av sådana invasiva främmande växtarter som avses i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1141 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014, i bilaga B till statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter (704/2019) eller i bilaga B till landskapsförordningen om invasiva främmande arter (Ålands författningssamling 2020:114).

Om växtligheten på buffertremsan skadas eller förstörs under vintern, vid sådan punktbekämpning av ogräs som avses i 2 mom., i samband med restaurering av vattendrag eller på något annat motsvarande sätt, ska vallväxterna sås på buffertremsan genast när förhållandena tillåter det. Information om de åtgärder som vidtas på buffertremsan ska antecknas i de skiftesspecifika anteckningarna.

8 §

Buffertremsor på lutande mark

Ett sådant skifte av jordbruksmark eller en del av det som är beläget vid ett vattendrag och som på det finländska fastlandet har en lutning på minst 15 procent mot vattendraget och minst 10 procent på Åland ska ha en i 7 § avsedd buffertremsa på vilken de villkor som anges i den paragrafen ska iakttas.

9 §

Minimimarktäck

Minst 33 procent av den sammanräknade areal av åker och permanenta grödor som stödsökanden har i sin besittning den sista inlämningsdagen för stödansökan ska ha ett växttäck från och med den 31 oktober till och med den 15 mars. Som växttäck godkänns

- 1) obärgade växtbestånd och stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter och frökryddor samt av blandade växtbestånd av dessa,
- 2) höstsådda spannmål, höstsådda oljeväxter och andra höstsådda grödor,
- 3) vallväxter och rörflen, med undantag av permanent gräsmark,
- 4) naturvårdsvallar och gröngödslingsvallar,
- 5) kummin,
- 6) jordgubbar,
- 7) permanenta trädgårdsväxter med växtbestånd mellan raderna,
- 8) fånggrödor och mellangrödor,
- 9) markförbättrande grödor och saneringsgrödor,
- 10) mångfaldsväxter,
- 11) grönträda,
- 12) sådana arealer med vallväxter och i 1 punkten avsedda grödor som har bearbetats lätt, om bearbetningen utförs som en enda körning med kultivator, tallriksharv, s-pinnharv, spadrollharv eller rullluftningsaggregat,
- 13) icke-bearbetade arealer där det på ytan finns växtavfall efter bärgningen av kålväxter, sallat och cikoriasallat, av gurkväxter, ärtväxter, sockermajs, sockerbeta och rotfrukter med undantag för morötter, av pepparrot eller av jordärtskocka,
- 14) en skyddszon eller en torvåker med vall som ingår i en i 5 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (1333/2022) avsedd miljöförbindelse.

Med fånggröda avses i denna förordning den växtlighet som skyddar marken genom att öka växttäcknet och som i form av bottengröda till den ettåriga egentliga odlingsväxten eller som sådd efter skörden av odlingsväxten använder de näringsämnen som inte använts av odlingsväxten och de näringsämnen som frigörs från resterna av odlingsväxten eller från marken.

Stödsökanden ska anmäla de arealer som han eller hon bevarar med växttäckne under den period som nämns i 1 mom. Stödsökanden ska i sin anmälan specificera vilka av de i 1 mom. avsedda arealer som de arealer som anmäls är.

Stubb av vallväxter och sådan stubb som avses i 1 mom. 1 punkten får förstöras kemiskt.

Trädorna ska i regel vara grön- eller stubbträda från och med den 30 juni till och med den 31 augusti. Om sådden på grund av exceptionella väderleksförhållanden inte är möjlig senast den 30 juni, ska sådden ske genast när förhållandena tillåter det. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas en situation då riklig nederbörd som fortgått under en längre period och en liten avdunstning har lett till att åkrarna är så våta att det förhindrar sådd. När en grönträda sås in ska en tillräcklig mängd frön användas i syfte att åstadkomma ett täckande växtbestånd.

Med avvikelser från vad som föreskrivs i 5 mom. får ett jordbruksskifte vara svartträda, om

- 1) åkerns kulturtillstånd förbättras genom bekämpning av svåra ogräs,
- 2) iståndsättningsåtgärder av kortvarig natur vidtas,
- 3) det är fråga om en sådan force majeure eller sådana exceptionella omständigheter som avses i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikens och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013, eller
- 4) det finns något annat än i 1–3 punkten avsett särskilt skäl till undantaget.

Iståndsättningsåtgärder av kortvarig natur är täckdikning, kalkning, grävning och rensning av diken samt andra motsvarande åtgärder. Från kravet på grön- eller stubbträda får avvika endast i den omfattning och under den period som det skäl som avses i 6 mom. förutsätter.

Från vad som föreskrivs i 5 mom. får avvika, om arealen sås med grödor som ska sås på hösten. Trädan får då avslutas och bearbetas och växtbestånd får anläggas från och med den 1 augusti.

Trädan får inte gödslas i annat fall än det som avses i 8 mom. Växtskyddsmedel får användas på trädan från och med den 1 september. Om svåra ogräs bekämpas genom svartträda, får växtskyddsmedel användas på den före den 1 september. Om det är fråga om i 8 mom. avsedda grödor som sås in på trädan på hösten, får växtskyddsmedel användas från och med den 1 augusti.

10 §

Växtföljd

Av den åkerareal som är i stödsökandens besittning under stödåret och som har anmälts i stödansökan för året i fråga och på vilken en ettårig gröda odlats året före stödansökan ska 33 procent vara en annan växt än året innan. Som ettårig gröda räknas

- 1) ettåriga växter som odlas i Finland och som är avsedda för jordbruksproduktion av olika växtsläkten,
- 2) ettåriga arter som hör till korsblommiga (*Brassicaceae*), potatisväxter (*Solanaceae*) eller gurkväxter (*Cucurbitaceae*).

Samma ettåriga gröda får odlas på samma areal högst tre år i följd.

Ettåriga grödor, som inte omfattas av kraven i 1 mom., är utöver de växter och sådan mark som ligger i träda som avses i fotnot 4 i bilaga III till förordningen om strategiska planer potatis, morötter, sockerbetor, huvudkål, lök samt röd- och gulbeta.

Höstsådda och vårsådda grödor, speltvete samt mellangrödor räknas som olika grödor. Mellangrödorna ska sås senast den 31 augusti och bevaras fram till och med den 31 oktober. Följande växter som odlas i blandade växtbestånd är olika grödor:

- 1) blandade växtbestånd av oljeväxter och spannmål,
- 2) blandade växtbestånd av proteingrödor och spannmål,
- 3) blandade växtbestånd av oljeväxter och proteingrödor,
- 4) blandade växtbestånd av spannmål,
- 5) blandade växtbestånd av proteingrödor,
- 6) blandade växtbestånd av oljeväxter,
- 7) blandade växtbestånd av markförbättrande grödor och saneringsgrödor,
- 8) blandade växtbestånd av viltväxter som mångfaldsväxter,
- 9) blandade växtbestånd av insektpollinerade växter och landskapsväxter som mångfaldsväxter,
- 10) ettåriga blandade växtbestånd av ängsväxter som mångfaldsväxter,
- 11) ettåriga blandade växtbestånd av åkerfågelväxter som mångfaldsväxter,
- 12) blandade växtbestånd där olika växtarter finns bredvid varandra och varje enskild art utgör mindre än 0,05 hektar.

Vad som i denna paragraf föreskrivs gäller inte de gårdsbruksenheter som avses i a–c i fotnot 4 i bilaga III till förordningen om strategiska planer.

11 §

Areal som inte ger skörd

Minst fyra procent av gårdsbruksenhetens åkerareal ska ligga i träda och får inte användas för produktion av jordbruksprodukter, gödslas eller besprutas med växtskyddsmedel under trädesperioden från och med den 1 januari till och med den 31 augusti. Trädan får användas som bete och dess växtbestånd bärgas från och med den 1 september. Åtgärder i samband med sådd av höstsådda grödor är tillåtna från och med den 1 augusti.

Trädesskiftets minimistorlek är 0,01 hektar.

Det undantag som föreskrivs i fotnot 5 i bilaga III till förordningen om strategiska planer tillämpas inte på gårdsbruksenheter som är belägna inom landskapen Egentliga Finland, Nyland eller Åland, vilka avses i statsrådets beslut om landskapen (978/2019). En gårdsbruksenhet anses vara belägen i det landskap där dess driftscentrum är beläget. Om en gårdsbruksenhet inte har något driftscentrum, anses gårdsbruksenheten vara belägen inom det landskap där merparten av gårdsbruksenhetens åkrar finns.

Kravet i 1 mom. gäller inte de gårdsbruksenheter som avses i a–c i fotnot i bilaga III till förordningen om strategiska planer.

12 §

Landskapselement

Trädgrupper och enstaka träd som är skyddade enligt 29 § 1 mom. 9 punkten i naturvårdslagen (1096/1996) eller 5 § 8 punkten i Ålands landskapsförordning om naturvård (Ålands författningssamling 1998:113) ska bevaras, om de växer på en areal om högst 0,2 hektar antingen på ett basskifte med jordbruksmark, på en dikesren på ett basskifte eller i området mellan angränsande basskiften. Dessutom ska sådana naturminnesmärken som avses i 23 § i naturvårdslagen eller i 6 § i Ålands landskapslag om naturvård (Ålands författningssamling 1998:82) bevaras, om de är högst 0,2 hektar stora och finns på ett basskifte, på en dikesren på ett basskifte eller i ett område mellan angränsande basskiften.

13 §

Förbud mot att beskära träd

Träd på jordbruksmark får inte fällas eller beskåras från och med den 1 maj till och med den 31 juli. Ovan föreskrivna förbud gäller inte arealer av permanent gröda eller arealer som omfattas av ett i 5 § 1 mom. 1 punkten avsett miljöavtal i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling.

14 §

Bekämpning av flyghavre och lokor

På jordbruksmark som är smittad med flyghavre ska flyghavren bekämpas antingen kemiskt, mekaniskt, genom plockning eller med andra åtgärder i enlighet med lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002) och på Åland i enlighet med landskapslagen om bekämpning av flyghavre (Ålands författningssamling 1977:68).

På jordbruksmark ska jätteloka (*Heracleum mantegazzianum*), tromsöloka (*Heracleum persicum*) och bredloka (*Heracleum sosnowskyi*) senast i blomningsskedet bekämpas antingen kemiskt, mekaniskt, genom plockning eller med andra åtgärder.

15 §

Permanent gräsmark på Natura 2000-områden

Permanent gräsmark på Natura 2000-område ska bevaras och får inte plöjas. Växtbestånd på permanent gräsmark får förnyas endast av särskilda skäl. Innan förnyelsen inleds ska kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skriftligen underrättas om förnyelsen och genomförandesättet.

16 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023. Förordningens 4 § 4 och 5 mom. tillämpas dock först från och med den 1 januari 2025. Förordningens 10 och 11 § tillämpas dock först från och med den 1 januari 2024.

Flerårig växtföljd enligt 10 § 2 mom. ska ske första gången år 2025.

Helsingfors den 29 december 2022

Försvarsminister Antti Kaikkonen

Konsultativ tjänsteman Suvi Ruuska